

MSRP 16

Najemi in spremembe SRS

---

*Dušan Hartman
Anita Pavlin*

-
- I. MSRP 16 – nov standard o najemih**
  - II. Posledice uvedbe MSRP 16**
  - III. MSRP 16 – specifični vidiki**
  - IV. Predlagane spremembe SRS 2016 na področju najemov**
  - V. Primer izračuna in pripoznavanja najema**
-

I

MSRP 16 – nov standard o najemih

Ključne spremembe

Najemnik mora
pripoznati pravico
uporabe sredstva in
obveznosti iz najema

Izjeme so kratkoročni
najemi in najemi
sredstev z nizko
vrednostjo

Amortizacijski stroški v skladu z
MRS 16 (**metoda enakomernega
časovnega amortiziranja** ali druga
metoda)

Najemnik Bilanca stanja

Pravica
uporabe
sredstva

Obveznosti
iz najema

Ločena postavka
ali skupaj z **najetimi sredstvi**
(trenutno prikazovanje)

1

Najemnik mora pripoznati pravico uporabe sredstva in obveznosti iz najema za skoraj vse najemne pogodbe

2

Najemnik mora prepoznati vse najemne pogodbe (izločitev razvrščanja na poslovni najem in finančni najem)

3

Podjetja morajo vpeljati procese in sisteme, ki omogočajo zbiranje podatkov, potrebnih za pripoznanje in merjenje pogodb

4

Podjetja morajo razkriti posledice novega standarda z namenom zagotavljanja zadostne količine informacij za uporabnike računovodskih izkazov

Najem =

Pogodba ali del pogodbe, ki prenaša pravico do uporabe sredstva (predmetno sredstvo) za določeno časovno obdobje v zameno za plačilo.

Vsi najemi spadajo v okvir MSRP 16, razen:

Najem za raziskavo ali uporabo neobnovljivih virov	Zunaj okvira
Biološka sredstva znotraj okvira MRS 41	Zunaj okvira
Dogovori o koncesiji storitev znotraj okvira OPMSRP 12	Zunaj okvira
Dovoljenja za intelektualno lastnino, ki jih dodeli najemodajalec v okviru MSRP 15	Zunaj okvira
Pravice, ki jih imajo najemniki na podlagi določenih licenčnih sporazumov (filmi, patenti, avtorske pravice itd.)	Zunaj okvira
Druška neopredmetena sredstva	Najemnik izbere usmeritev

MSR 17: Razvrstitev na podlagi tveganja in koristi

Finančni najem

Poslovni najem

Najeto sredstvo

Obveznost iz najema

*Bilanca
stanja*

Amortizacija

Odhodek za obresti

*Izkaz
poslovnega
izida*

Odhodek za najem

MSRP 16: Vse najemne pogodbe pripoznane v bilanci stanja

Vse najemne pogodbe

Najeto sredstvo

Obveznost iz najema

Amortizacija

Odhodek za obresti

*Bilanca
stanja*

*Izkaz
poslovnega
izida*

II

Posledice uvedbe MSRP 16

Vpliv kapitalizacije najema

Sprememba ključnih kazalnikov (KFK)...

Spremembe glede na trenutno zunajbilančno knjiženje

Bilanca stanja

Sredstva

Obveznosti

Izkaz poslovnega izida

Odhodek za najem

Amortizacija

Odhodek za obresti

EBIT

EBITDA

Neto dobiček, čisti dobiček na delnico

Izkaz denarnih tokov

Denarni tok iz poslovnih aktivnosti

Denarni tok iz finančnih aktivnosti

Številni drugi KFK so ponovno opredeljeni:

- likvidnostni količniki
- obrat sredstev
- dolg
- obrestno kritje
- neto dobiček
- donosnost lastniškega kapitala
- poslovni denarni tokovi
- investicijski izdatki

Možen vpliv na bodoče transakcije:

- (ponovno) financiranje ali zbiranje kapitala
- združitve in prevzemi
- transakcije prodaje in povratnega zakupa
- odločitve glede najema oziroma nakupa
- odločitve o prekinitvi pogodbe

Vpliv na različne dogovore:

- dogovori in sporazumi o financiranju
- dogovori glede dobave
- sheme prejemkov in sheme za zaposlene
- davčni dogovori
- odloženi davek
- varovanje pred tveganjem

Potreba po upravljanju interesnih skupin:

- banke / posojevalci
- investitorji / analitiki
- bonitetne agencije
- dobavitelji
- vodstvo in osebje
- davčni organi
- nadzorni organi

Pričakovani vplivi na industrijo

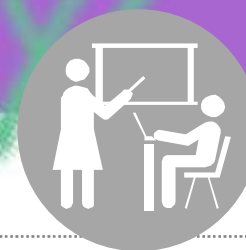
Industrija		Mediana povečanja dolga	Mediana povečanja EBITDA	Mediana spremembe razmerja neto dolg / EBITDA	
				Prej	Potem
Vsa podjetja		22%	13%	2,03	2,14
Trgovci na drobno	V	98%	41%	1,17	2,47
Letalske družbe	V	47%	33%	3,26	3,63
Strokovne storitve	V	42%	15%	0,53	0,96
Zdravstvo	V	36%	24%	2,11	2,92
Veleprodaja	S	28%	17%	2,04	2,31
Prevoz in infrastruktura	S	24%	20%	2,21	2,52
Entertainment	S	23%	15%	1,78	1,30
Telekomunikacije	S	21%	8%	1,65	2,00

Vir: študija PwC Global Lease Capitalisation Study, 2016

Srednji S

Visok V

Ključni izzivi, s katerimi se sooča najemnik

Ali pogodba izpolnjuje zahteve najemne pogodbe?

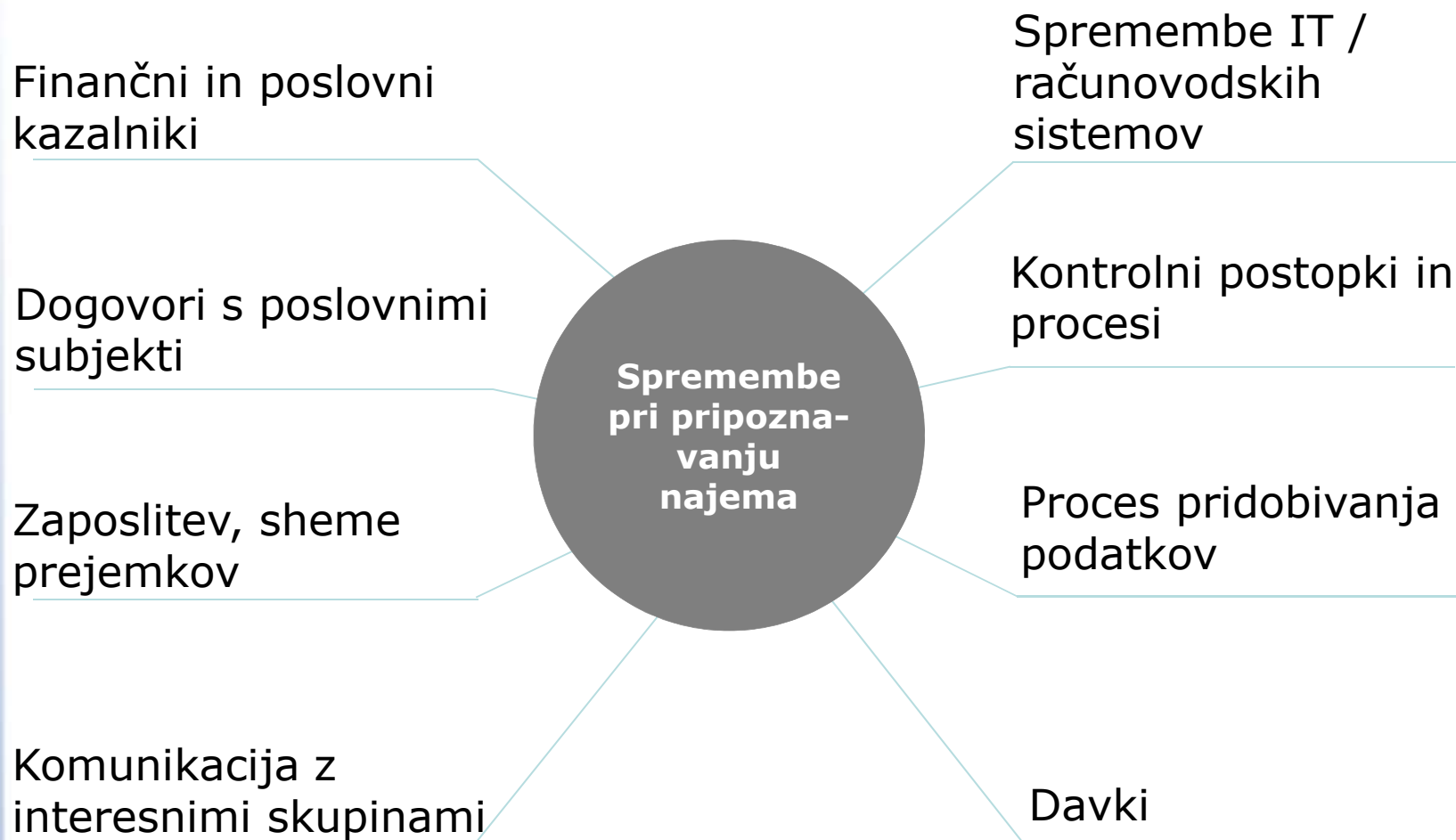
- Poznavanje organizacije in opredelitev najemne pogodbe
- Opredelitev sredstva
- Ocena, kdo ima pravico utemeljeno pridobiti vse gospodarske koristi
- Pravica do neposredne uporabe sredstva

Pridobivanje podatkov od širokega spektra kontaktov – kdo, kdaj, kje?

- Fiksna plačila, variabilna plačila – potreba po presoji
- Plačila pred podpisom pogodbe
- Garancije za preostalo vrednost (pričakovana plačila, ki jih mora izvršiti najemnik na podlagi garancije)
- Verjetnost uveljavljanja možnosti nakupa
- Kazni za prekinitev pogodbe (v primeru zadostne verjetnosti)
- Ocena diskontne stopnje

Kako sistematično beležiti in izračunati podatke?

- Obračunavanje na datum pričetka veljavnosti in merjenje na datum uveljavitve MSRP 16
- Obračunavanje v času trajanja najema
- Izračun sprememb in izvedba ustreznih prilagoditev

Najemnik

Retroaktivna uporaba MSR 8

ali

Poenostavljen pristop

Katera metoda
je boljša?

- KFK
- Pričakovanja
tretjih oseb?

Poenostavljen pristop

Retroaktivno, z učinkom pripoznanim kot prilagoditev
prenesenega čistega dobička na datum uveljavitve

Brez preračunov primerljivih podatkov za nazaj

III

MSRP 16 – specifični vidiki

Definicija najema

Ali gre za identificiranje *sredstva*?

ne

Sredstvo ni identificirano, če ima dobavitelj *materialno pravico do nadomestila* sredstva:

- *dejanska zmožnost* (pravica do zamenjave; razpoložljivost alternativnih sredstev) in
- *gospodarske koristi*.

Identificirano sredstvo se lahko opredeli *eksplicitno* (npr. serijska številka) ali *implicitno*

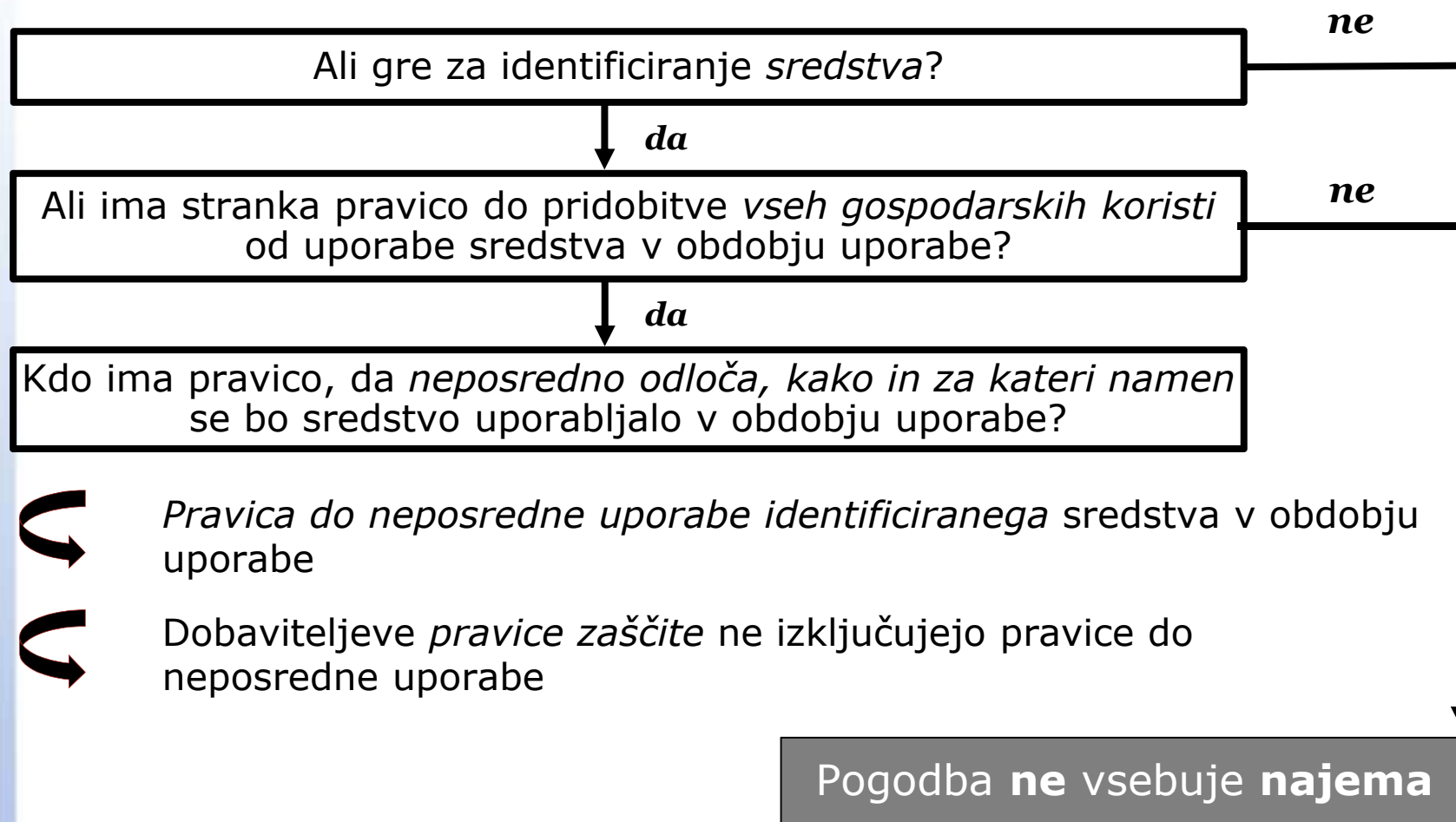
Pravica do zamenjave sredstva *ni bistvena*:

- če sredstvo ne deluje pravilno ali v primeru tehničnih posodobitev
- če se jo lahko uveljavlja le na ali po določenemu datumu oziroma v primeru pojava prihodnjih dogodkov

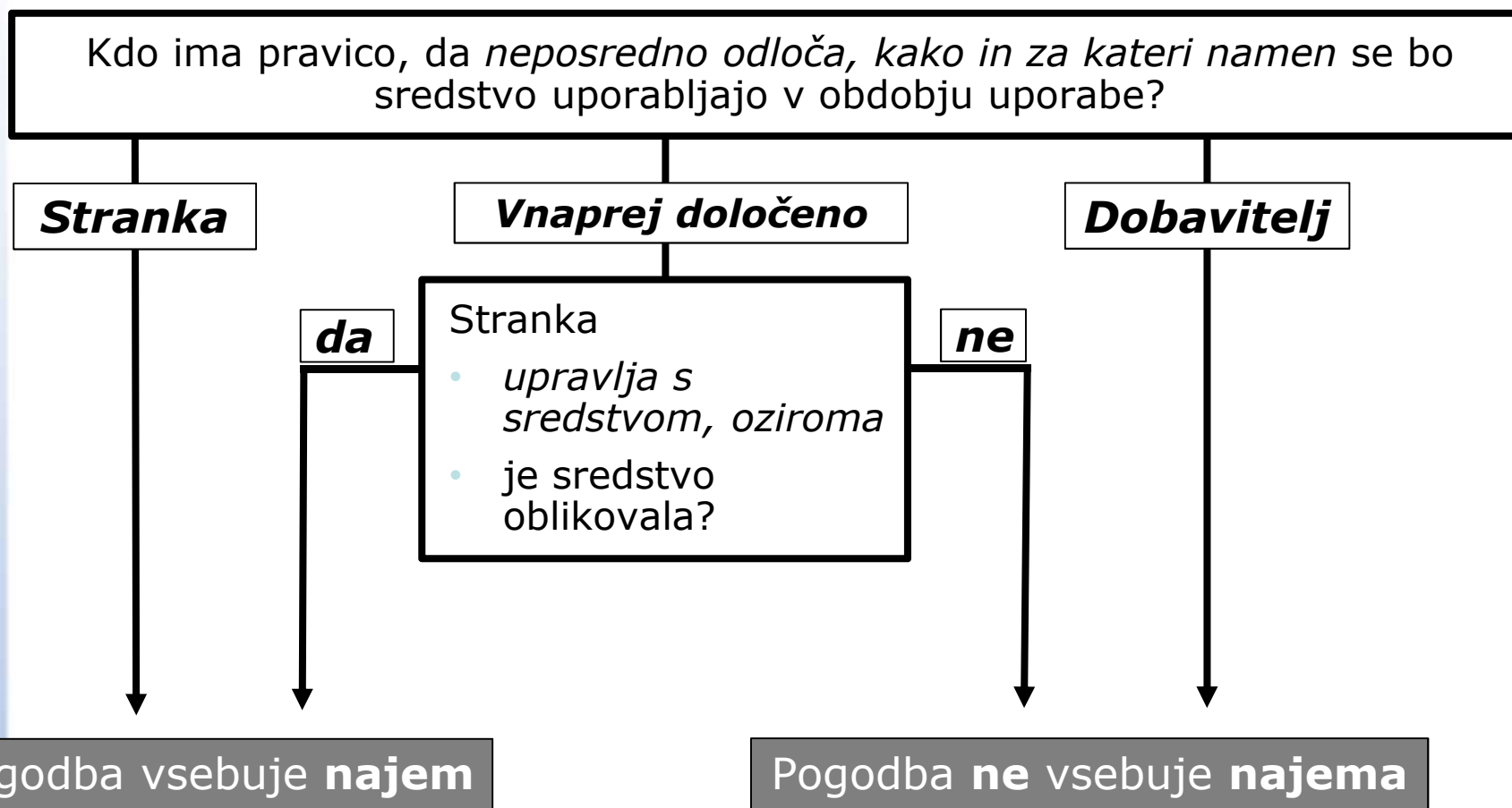

Pogodba **ne** vsebuje **najema**

Definicija najema

Definicija najema

Pravica uporabe sredstva

Obveznosti iz najema

Plaćila najemnine, izvršena
pred ali na datum pričetka
veljavnosti

Stroški obnove

Začetni neposredni stroški

Obveznosti iz najema

Plaćila najemnine Diskontna stopnja

Provizija

Obveznosti iz najema

Plačila najemnine

Diskontna stopnja

Kako določiti
obdobje najema?

Katera **variabilna
plačila najemnine**
je potrebno
upoštevati?

Katero **diskontno
stopnjo** uporabiti?

Fiksna plačila

+

Variabilna plačila najemnine

+

Garancije za preostalo vrednost

+

Uveljavljanje možnosti nakupa

+

Kazni za prekinitev

- Vključno s fiksnimi plačili
- Le če so odvisna od indeksa / stopnje
- Izmerjena z uporabo indeksa / stopnje na datum pričetka veljavnosti
- *Pričakovana* plačila, ki jih mora *najemnik* izvršiti na podlagi garancije

če

Najemnik je razumno prepričan, da bo uveljavil možnost nakupa

če

Obdobje najema vključuje prekinitev s strani najemnika

Nepreklicno obdobje najema

Se prične v trenutku, ko je
predmetno sredstvo na voljo za
uporabo

+

Obdobja, za katera velja
možnost podaljšanja

če

Najemnik je **razumno prepričan**,
da bo uveljavil možnost

+

Obdobja, za katera velja
možnost prekinitve

če

Najemnik je **razumno prepričan**,
da ne bo uveljavil možnosti

Gre za
spremembo
v primerjavi
z MSR 17?

**Obrestna mera, sprejeta pri
najemu**

*Če stopnje ni moč zlahka
določiti*

**Predpostavljena obrestna mera za
sposojanje na datum začetka
veljavnosti**

Predpostavljena obrestna mera za sposojanje

Stopnja, po kateri
si najemnik lahko
pridobi vir
financiranja za
nakup pravice
uporabe sredstva

Zavarovanje v
obliki sredstva

Odražati mora
bonitetno oceno
najemnika

Nanjo ne sme
vplivati strošek
kapitala

Gre za
spremembo
v primerjavi
z MSR 17?

- **Na splošno nespremenjen pristop**

- **MSR 17 – zadeva nakup sredstva**

- **MSRP 16 – zadeva nakup pravice uporabe sredstva**

Dve izjemi

- ***Sredstva z nizko vrednostjo***
  - Ocena absolutne podlage, ne glede na najemno pogodbo
  - Izbira računovodske usmeritve (glede na pogodbo)
  - Predlagana vrednost
  - Primeri: računalniki, mobilni telefoni, oprema
- ***Kratkoročni najemi***
  - Obdobje najema znaša 12 mesecev ali manj
  - Izbira računovodske usmeritve (glede na vrsto sredstva)

IV

**Predlagane spremembe SRS
2016 na področju najemov**

Spremenjeni okvir SRS, SRS 1, SRS 2 in SRS 6

Trimesečna javna razprava (junij-avgust 2018)

Vključitev bistvenih sprememb iz MSRP 16

Izjema za mikro in majhne organizacije

Splošna izjema za najeme majhne vrednosti in
kratkoročne najeme

Izjema glede transakcij prodaj s povratnim najemom

Primer izračuna in pripoznavanja najema

Predstavitev MSRP 16 na izbranem primeru

Podjetje A, najemnik, sklene pogodbo za najem prostora za 10 let.

-Opcija podaljšanja za 5 let.

-Najemnik ocenjuje, da ne obstaja večja verjetnost podaljšanja najema.

-Obroki zapadejo v plačilo ob začetku leta.

-Letni strošek najema prvih 10 let je 50.000 EUR, letni strošek najema v naslednjih 5 letih pa je 55.000 EUR.

-Najemnik krije začetne stroške najema v znesku 20.000 EUR. Od tega je 15.000 EUR plačilo nadomestila bivšemu najemniku, 5.000 EUR pa provizija nepremičninskega agenta.

-Najemodajalec se zaveže, da bo stroške provizije v višini 5.000 EUR povrnil najemniku, prav tako se zaveže, da bo plačal stroške obnove in preureditve, kar znese 7.000 EUR.

**Kakšno je obdobje trajanja
najema?**

Katero obrestno mero izbrati?

**Kako evidentirati primer v
računovodskih evidencah?**

- Obdobje trajanja najema – 10 let
- Obrestna mera – na osnovi primerljivega sredstva (predpostavimo 5%)

Evidentiranje najema v knjigah:

	Debet	Kredit
Pravica do uporabe	405.391	
Obveznost iz naslova najema		355.391
Denarna sredstva (plačilo obroka za prvo leto)		50.000
Pravica do uporabe	20.000	
Denarna sredstva (plačilo obroka za prvo leto)		20.000
Denarna sredstva (provizija, krita s strani najemodajalca)	5.000	
Pravica do uporabe		5.000

Obrazložitev rešitve:

Obveznost iz naslova najema oceni na osnovi sedanje vrednosti bodočih plačil posameznih obrokov (9 obrokov), ki jih diskontira po obrestni meri 5 %. Stroškov obnove in preureditve v znesku 7.000 EUR najemnik ne obravnava kot sestavino najema

Leto	Obveznost iz naslova najema				Sredstvo v uporabi		
	Začetno stanje	Znesek plačila	Strošek obresti (upoštevana 5-% diskontna stopnja)	Končno stanje	Začetno stanje	Strošek amortizacije	Končno stanje
1	355.391		17.770	373.161	420.391	42.039	378.352
2	373.161	-50.000	16.158	339.319	378.352	42.039	336.313
3	339.319	-50.000	14.466	303.785	336.313	42.039	294.274
4	303.785	-50.000	12.689	266.474	294.274	42.039	252.235
5	266.474	-50.000	10.824	227.297	252.235	42.039	210.196
6	227.297	-50.000	8.865	186.162	210.196	42.039	168.157

... nadaljevanje primera

Kaj pa, če konec 6. leta nastanejo okoliščine, zaradi katerih postane za najemnika ekonomsko upravičena odločitev o podaljšanju najemnega razmerja za 5 let?

Kakšno je obdobje trajanja najema v tem primeru?

Katero obrestno mero izbrati?

Kako in kdaj se sprememba odrazi v računovodskih evidencah?

Rešitev nadaljevanja primera

Možnost podaljšanja najemnega razmerja postane **zelo verjetna** -> ponovno se izračuna računovodska osnova

Obrestna mera **se prilagodi** glede na spremenjene pogoje

Izračun:

Konec 6. leta se naredi ponoven izračun **zneska obveznosti**, ki se izračuna kot sedanja vrednost bodočih štirih plačil v znesku 50.000 EUR, h katerim doda pet plačil po 55.000 EUR, kolikor so plačila v obdobju podaljšanja.

Plačila diskontira na spremenjeno obrestno mero, kar znese v kolikor vzamemo 6%, 378.174 EUR.

Obveznost se je s tem povečala za 192.012 EUR (za enak znesek povečamo sredstvo), knjižba je:

- povečanje vrednosti sredstva v uporabi za 192.012 EUR,
- povečanje obveznosti iz naslova najema za 192.012 EUR.
- ni vpliva na rezultat.

Vrednost sredstva v uporabi je po novem 360.169 EUR (168.157 EUR + 192.012 EUR), vrednost obveznosti pa 378.174 EUR (186.162 EUR + 192.012 EUR).

Rešitev nadaljevanja primera

Leto	Obveznost iz naslova najema				Sredstvo v uporabi		
	Začetno stanje	Znesek plačila	Strošek obresti (upoštevana 6 % diskontna stopnja)	Končno stanje	Začetno stanje	Strošek amortizacije	Končno stanje
7	378.174	-50.000	19.690	347.864	360.169	40.019	320.150
8	347.864	-50.000	17.872	315.736	320.150	40.019	280.131
9	315.736	-50.000	15.944	281.680	280.131	40.019	240.113
10	281.680	-50.000	13.901	245.581	240.113	40.019	200.094
11	245.581	-55.000	11.435	202.016	200.094	40.019	160.075
12	202.016	-55.000	8.821	155.837	160.075	40.019	120.056
13	155.837	-55.000	6.050	106.887	120.056	40.019	80.038
14	106.887	-55.000	3.113	55.000	80.038	40.019	40.019
15	55.000	-55.000	0	0	40.019	40.019	0

Hvala vam za pozornost!

Dušan Hartman

PwC, revizija, direktor
tel. 041-769-370
dusan.hartman@pwc.com

Anita Pavlin

PwC, revizija, manager
tel. 051-342-969
anita.pavlin@pwc.com